

Účelová publikace.
Není určena k prodeji na knižním trhu.

Příručka nezaměstnaného v roce 2010

Informace, které byste měli vědět při hledání práce

Vyšlo v prosinci 2009, první vydání, 32 stran, 100 000 výtisků.
Vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí,
Oddělení styků s veřejností, Na Poříčnickém právu 1, 128 01 Praha 2

Grafická úprava: Studio REMA '93, spol. s r.o.
ISBN 978-80-7421-010-5

Více informací na: www.mpsv.cz

Příručka nezaměstnaného v roce 2010

Informace, které byste měli vědět při hledání práce

Obsah

Úvodní slovo ministra práce a sociálních věcí.....	4
1. HLEDÁNÍ PRÁCE.....	6
1.1. Kdy mám začít hledat novou práci?.....	6
1.2. Jak mám novou práci hledat?.....	6
1.3. Můžu využít nějaké moderní formy pro hledání práce, které garantuje stát?.....	7
1.4. Existuje nějaká osvědčená podoba životopisu?.....	7
1.5. Co mám dělat, když si s hledáním práce nevím rady?.....	8
1.6. Musím si hledat práci, i když pobírám podporu?.....	8
2. POMOC STÁTU.....	9
2.1. Nemám práci a příjem, na koho se můžu obrátit?.....	9
2.2. Co si mám připravit za doklady?.....	9
2.3. Mám nějaké povinnosti, když jsem přihlášený na úřadu práce?.....	10
2.4. Musím vzít jakoukoliv práci, kterou mi úřad práce nabídne?.....	10
2.5. Starám se o děti, bude mě úřad práce nutit pracovat na směny?.....	11
2.6. Jsem v evidenci uchazečů o zaměstnání už delší dobu, co dál?.....	12
2.7. Kdo má nárok na podporu v nezaměstnanosti?.....	13
2.8. Kdo nárok na podporu nemá?.....	13

2.9. Jak se vypočítává podpora v nezaměstnanosti?.....	14
2.10. Jak dlouho můžu podporu v nezaměstnanosti pobírat?.....	14
2.11. Když pobírám podporu v nezaměstnanosti, mohu si přivydělat?.....	15
2.12. Kdo za mě, když pobírám podporu, platí zdravotní a sociální pojištění?.....	16
2.13. Kdy nárok na podporu zaniká?.....	16
2.14. Mohou mě z evidence uchazečů o zaměstnání vyškrtnout?.....	16
2.15. Musím někde hlásit, když si najdu práci?.....	17
3. PRÁCE V ZAHRANIČÍ.....	18
3.1. V jakých zahraničních zemích je možné pracovat?.....	18
3.2. V jakých zemích EU/EHP mohu bez problémů pracovat?.....	19
3.3. Co je třeba při práci v zemích EU/EHP a Švýcarska?.....	20
3.4. Kdy je možné začít v zemi EU/EHP a Švýcarsku pracovat?.....	21
3.5. Jakou mzdu mohu ve státech EU/EHP a Švýcarsku dostat?.....	21
3.6. Jak je to s pojištěním, když pracuji v zemích EU/EHP a Švýcarsku?.....	24
3.7. Započítává se mi pro český sociální systém doba odpracovaná ve státech EU/EHP?.....	25
3.8. Jak je to s prací v zemích, které nejsou členy EU/EHP?.....	26
4. PRÁCE A SOCIÁLNÍ POLITIKA.....	26
5. ZÁKONY A PŘEDPISY.....	27
6. KONTAKTY.....	28

Úvodní slovo ministra práce a sociálních věcí

Milí čtenáři,

držíte v rukou historicky první Příručku nezaměstnaného. Pro rok 2010 ji vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) nejen jako reakci na světovou ekonomickou a finanční krizi, ale především s ohledem na vás, naše klienty. Tato publikace má za cíl usnadnit vám orientaci v oblasti zaměstnanosti. Přináší odpovědi na otázky: co dělat při ztrátě zaměstnání, na koho se obrátit, na co máte nárok od státu a také tipy, jak efektivně najít novou práci a co pro úspěšné uplatnění na trhu práce potřebujete. To vše v kontextu s Evropskou unií, mnoho našich občanů totiž v jiných evropských státech už našlo zajímavé zaměstnání.

4

Vím, že orientovat se v právních předpisech, upravujících zaměstnanost, není úplně jednoduché. A pokud se v nich máte vyznat v situaci, která je sama o sobě obtížná, jako bývá ztráta zaměstnání, rozumím tomu, že mnoho z vás hledá jakéhokoliv rádce. Takovým pomocníkem by se měla stát právě tato příručka. Navazuje na úspěšné publikace vydávané už řadu let Českou správou sociálního zabezpečení (ČSSZ), které se zabývají starobními důchody a sociálním pojištěním osob samostatně výdělečně činných. Ze správ sociálního zabezpečení vím, že je o ně velký zájem a věřím, že takové pozitivní reakce zaznamám i z úřadů práce, kde jsou tyto nové „Příručky nezaměstnaného v roce 2010“ zdarma k dispozici. Bojovat s nezaměstnaností je jednou z priorit Minis-

terstva práce a sociálních věcí a orgánů a organizací v jeho působnosti. Máme proto řadu protikrizových projektů či programů, realizujeme rekvalifikační kurzy, podporujeme tvorbu nových pracovních míst a snažíme se také problémům předcházet. Mimo jiné včasným podáváním ověřených informací. Tak, abyste vy, naši klienti, měli v úřadech, ať už se jedná o MPSV, úřady a inspektoráty práce či ČSSZ, pomocníky a nikoliv administrativní překážku.

Přeji vám, abyste i s pomocí této příručky našli uplatnění na trhu práce co nejdříve.

JUDr. Petr Šimerka

ministr práce a sociálních věcí

5

1. HLEDÁNÍ PRÁCE

1.1. Kdy mám začít hledat novou práci?

Když přijdete o práci, je velmi dobré začít hledat nové působiště okamžitě. V době hospodářské krize nejen u profesí, kde se vyžaduje středoškolské nebo vyšší vzdělání, může trvat výběr nových zaměstnanců i několik měsíců (vypsání výběrového řízení, absolvování vstupních pohovorů, vyhodnocení kandidátů). Proto Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) doporučuje začít hledat nové místo hned, a to i přesto, že vás do evidence úřadu práce (ÚP) vezmou až v den následující po skončení pracovního poměru.

1.2. Jak mám novou práci hledat?

Kromě tradičních způsobů, jako je čtení inzerátů v tisku či dotazování se v podnicích, existují i další možnosti. Každý úřad práce zveřejňuje seznam volných míst v daném okrese na nástěnce, v budovách úřadů práce jsou bezplatně dostupné také informační kiosky MPSV. Nabízejí přehled volných pracovních míst, přístup na integrovaný portál MPSV (<http://portal.mpsv.cz/sz>) a bezplatný přístup na internet. Na stránkách portálu MPSV můžete umístit i svůj profesní životopis, v případě zájmu vás osloví přímo potenciální zaměstnavatel. Hledat přitom nemusíte pouze na portálu MPSV, lze využít i specializované internetové stránky.

1.3. Můžu využít nějaké moderní formy pro hledání práce, které garantuje stát?

Ano, pokud se zaregistrujete na integrovaný portál MPSV, můžete si například nechat volná místa posílat e-mailem. Každé ráno vám přijde seznam nových volných míst podle výběru. Registrace na portálu tak znamená služby navíc a usnadnění práce. Díky ní si pak na portálu budete moci mj. vytvořit vlastní inzerát či upoutat budoucí zaměstnavatele svým životopisem. Po přihlášení do vašeho internetového profilu vás podobně, jako je to u e-mailu, systém bezpečně identifikuje a elektronický trh práce se vám tak otevře v plné šíři.

1.4. Existuje nějaká osvědčená podoba životopisu?

Ano, schovává se pod slůvkem „strukturovaný“. V době obrovského množství informací nikdo z nás nemá čas studovat dlouhé dokumenty. Ani personalisté. Proto musí být životopis jasný, stručný a poskytnout všechna důležitá data. Jako přihlášený uživatel najdete na portálu MPSV návod, jak si strukturovaný životopis vytvořit. A to na adrese <http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/inzerat1/zivotopis>.

6

Přehled volných pracovních míst: <http://portal.mpsv.cz/sz>

7

Návod, jak si vytvořit strukturovaný životopis: <http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/inzerat1/zivotopis>

1.5. Co mám dělat, když si s hledáním práce nevím rady?

Možností je několik. Můžete se obrátit na váš místně příslušný úřad práce a požádat o pomoc. Nebo využijte kontaktní centrum služeb zaměstnanosti, které má telefon 844 844 803 a elektronické informace najdete na jeho webové adrese http://portal.mpsv.cz/sz/call_centrum. Do kontaktního centra můžete rovněž otázky poslat e-mailem, vyškolení operátoři vám samozřejmě ochotně poradí i po telefonu.

Kontaktní centrum: tel. 844 844 803

8

Elektronické informace kontaktního centra: http://portal.mpsv.cz/sz/call_centrum

1.6. Musím si hledat práci, i když pobírám podporu?

Určitě ano, je to ve vašem vlastním zájmu. Podpora v nezaměstnanosti se totiž, jak se podrobně dozvíte v další části publikace, pobírá pouze určitou dobu a při splnění zákonem stanovených podmínek. Proto je velmi vhodné, abyste si práci začali hledat takřka obratem, rozhodně však dříve, než budete v obtížné finanční situaci. Pro úplnost je třeba říci, že: na úřadu práce vždy žádáte o zprostředkování zaměstnání. Nelze žádat jen o podporu v nezaměstnanosti uchazečů o zaměstnání. Také nelze požadovat zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání jen z toho důvodu, abyste splnili podmínku pro poskytnutí sociální dávky.

2. POMOC STÁTU

2.1. Nemám práci a příjem, na koho se můžu obrátit?

V případě, že osobně požádáte o zprostředkování vhodného zaměstnání úřad práce, v jehož správním obvodu máte bydliště a splňujete zákonem stanovené podmínky pro zařazení do evidence, stanete se uchazečem o zaměstnání. Na portálu MPSV si lze stáhnout Žádost o zprostředkování zaměstnání (<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/formulareobcana>) a další potřebné formuláře služeb zaměstnanosti.

Žádost o zprostředkování zaměstnání: <http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/formulareobcana>

9

2.2. Co si mám připravit za doklady?

Při první návštěvě na úřadu práce si s sebou vezměte platný občanský průkaz nebo jiný doklad, kterým prokážete svoji totožnost a místo trvalého bydliště. Dále je nutné s sebou vzít doklad o ukončení pracovního poměru, u osoby samostatně výdělečně činné potvrzení o době trvání účasti na důchodovém pojištění a o vyměřovacím základu, potvrzení o ukončené náhradní době (návrat z mateřské dovolené, péče o osobu blízkou), abyste mohli být ihned zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání. Pokud máte k dispozici potvrzení o zaměstnání (zápočtový list) a potvrzení o výši průměrného výdělku nebo evidenční list důchodového pojištění, vezměte si tyto doklady také s sebou.

V případě, že uvedené doklady nemáte, je možné na adrese <http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/formulareobcana> použít pro zaměstnavatele formulář potvrzení zaměstnavatele pro účely posouzení nároku na podporu v nezaměstnanosti.

2.3. Mám nějaké povinnosti, když jsem přihlášený na úřadu práce?

Například musíte poskytovat úřadu práce součinnost při zprostředkování zaměstnání a řídit se jeho pokyny. Rovněž je třeba, abyste sdělili úřadu práce údaje o zdravotních omezeních a zda jste osobou se zdravotním postižením. Pokud uplatňujete pracovní omezení ze zdravotních důvodů, musíte ho doložit lékařským posudkem praktického lékaře. Vaší povinností je rovněž podrobit se na žádost úřadu práce vyšetření za účelem posouzení svého zdravotního stavu a vydání lékařského

posudku, pokud žádáte o zabezpečení pracovní rehabilitace, poskytnutí příspěvku na vytvoření chráněného pracovního místa, uvádíte zdravotní důvody, které vám brání v plnění povinností uchažeče o zaměstnání nebo v nástupu na rekvalifikaci, nebo pokud jde o posouzení vhodnosti doporučeného zaměstnání z hlediska zdravotní způsobilosti.

2.4. Musím vzít jakoukoliv práci, kterou mi úřad práce nabídne?

Pracovníci úřadu práce se vám budou snažit najít takovou práci, která vyhovuje vašim možnostem a představám. Přesně je proto formulujte. Přesto se může stát, že budete posláni na volné místo, které se vám nebude zdát ideální. V takovém případě je dobré vědět, že:

- v případě odmítnutí vhodného zaměstnání bez uvedení vážných důvodů můžete být z evidence sankčně vyřazeni;
- vhodné zaměstnání je takové zaměstnání, které odpovídá vaší zdravotní způsobilosti a pokud možno vaší kvalifikaci, schopnostem, dosavadní délce doby zaměstnání, možnosti ubytování a dopravní dosažitelnosti zaměstnání;
- délka pracovní doby vhodného zaměstnání musí činit nejméně 80 % stanovené týdenní pracovní doby a zaměstnání musí být sjednáno na dobu neurčitou, nebo na dobu určitou delší než 3 měsíce. Vhodné zaměstnání dále musí zakládat povinnost odvádět pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

2.5. Starám se o děti, bude mě úřad práce nutit pracovat na směny?

Při zprostředkování zaměstnání úřad práce zohlední vaši péči o malé děti a bude se snažit zprostředkovávat vám takové zaměstnání, které by vám v péči o děti nebránilo. Bude přihlížet k docházce dítěte do předškolního zařízení, k povinné školní docházce dítěte a také k místu výkonu nebo povaze zaměstnání druhého manžela.

2.6. Jsem v evidenci uchazečů o zaměstnání už delší dobu, co dál?

Pokud jste veden v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců, vypracuje s vámi úřad práce tzv. individuální akční plán. Obsahuje aktivity, které mají přispět ke zvýšení možnosti vašeho uplatnění na trhu práce. Úřady práce nabízejí také poradenské programy, rekvalifikace, pracovní rehabilitaci nebo realizují projekty financované Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky na podporu zaměstnanosti.

Poradenství je poskytováno jak skupinové (např. Job cluby), tak individuální (např. bilanční a pracovní diagnostika). Jeho cílem je zlepšit Vaši motivaci a orientaci na trhu práce při hledání nového zaměstnání nebo

pomoci s výběrem rekvalifikačního kurzu. Rekvalifikace Vám umožní získat kvalifikaci pro nové zaměstnání nebo udržení stávajícího zaměstnání. Zařazení do rekvalifikace projednejte s poradcem ke zprostředkování úřadu práce, nebo pověřeným pracovníkem pro rekvalifikace.

Pokud vás úřad práce na rekvalifikaci doporučí, sepíše s vámi dohodu o rekvalifikaci a uhradí náklady rekvalifikačního kurzu. Pokud to vyžaduje situace, úřad práce vám na základě dohody může rovněž uhradit cestovné, ubytování v místě rekvalifikace apod. Po dobu rekvalifikace máte zpravidla nárok na podporu při rekvalifikaci. Pracovní rehabilitace je poskytována osobám se zdravotním postižením s cílem umožnit jim získat nebo si zachovat zaměstnání a usnadnit tak

jejich návrat do společnosti, případně zamezit jejich sociálnímu vyloučení.

2.7. Kdo má nárok na podporu v nezaměstnanosti?

Abyste jako uchazeč o zaměstnání mohl dostat podporu v nezaměstnanosti, musel jste v posledních třech letech před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání získat alespoň 12 měsíců důchodového pojištění. Do něj se započítávají i tzv. náhradní doby, což je třeba období, kdy se pobírá plný invalidní důchod, osobně se pečuje o dítě do čtyř let, vykonává se dlouhodobá dobrovolnická služba nebo veřejná služba apod. Dále je třeba, abyste požádal úřad práce o poskytnutí podpory a ke dni, od kdy ji máte dostat, nepobíral starobní důchod.

2.8. Kdo nárok na podporu nemá?

Platná legislativa stanovuje tři situace, kdy nevzniká nárok na podporu v nezaměstnanosti. První se týká takového uchazeče o zaměstnání, s kterým v posledním půl roce před zařazením do evidence zaměstnavatel skončil pracovněprávní vztah, protože daný člověk zvláště hrubým způsobem porušil povinnosti stanovené právními předpisy, které se vztahovaly k jím vykonávané práci. Na podporu nemá nárok ani takový uchazeč o zaměstnání, který v posledním půl roce v evidenci na úřadu práce bez vážného důvodu opakovaně sám ukončil zaměstnání, které mu zprostředkoval úřad práce. Podpora se netýká ani takového nezaměstnaného, který má nárok na výsluhový příspěvek, který je vyšší než samotná podpora v nezaměstnanosti.

2.9. Jak se vypočítává podpora v nezaměstnanosti?

Podpora v nezaměstnanosti se stanoví v prvních dvou měsících podpůrčí doby ve výši 65 %, další dva měsíce podpůrčí doby činí 50 % a po zbývající podpůrčí dobu 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku, který byl zjištěn v posledním ukončeném zaměstnání v rozhodném období nebo z posledního vyměřovacího základu v rozhodném období přepočteného na jeden kalendářní měsíc, pokud uchazeč o zaměstnání vykonával naposledy samostatnou výdělečnou činnost. Maximální výše podpory v nezaměstnanosti je 0,58násobek průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla žádost o podporu v nezaměstnanosti podána.

2.10. Jak dlouho můžu podporu v nezaměstnanosti pobírat?

Podpora v nezaměstnanosti se poskytuje během tzv. podpůrčí doby. Ta je různě dlouhá v závislosti na věku. Člověk, kterému v době žádosti o podporu bylo:

- do 50 let může podporu v nezaměstnanosti pobírat 5 měsíců,
- od 50 do 55 let má nárok na podporu 8 měsíců,
- více než 55 let může podporu pobírat 11 měsíců.

2.11. Když pobírám podporu v nezaměstnanosti, mohu si přivydělat?

Ano, možné to je, ale musíte postupovat podle jedné z následujících možností. Kombinace uvedených možností je povolena, ale pozor: – odměny z přivýdělků se sčítají a nesmí přesáhnout polovinu minimální mzdy.

- Pracovní nebo služební poměr – měsíční výdělek roven maximálně polovině minimální mzdy.
- Dohoda o provedení práce – měsíční odměna rovna maximálně polovině minimální mzdy.
- Dohoda o pracovní činnosti – měsíční odměna rovna maximálně polovině minimální mzdy.

Pozor: ve všech výše uvedených případech máte povinnost nahlásit na úřadu práce, že pracujete, a to do 8 kalendářních dnů ode dne vzniku pracovního nebo služebního poměru nebo ode dne uzavření dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti a ve lhůtě stanovené úřadem práce dokládat výši měsíčního výdělku nebo odměny.

- Krátkodobé zaměstnání – je zprostředkované úřadem práce, a to maximálně na 3 měsíce. Odměna není sledována.

2.12. Kdo za mě, když pobírám podporu, platí zdravotní a sociální pojištění?

Zdravotní pojištění za vás po dobu evidence na úřadu práce bude hradit stát. Sociální pojištění vám hrazeno nebude, doba, po kterou budete vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání, se vám ale započítává jako účast na důchodovém pojištění, a to po dobu, kdy vám náleží podpora v nezaměstnanosti. Nejvýše však v rozsahu jednoho roku po dobu, kdy vám podpora nenáleží.

2.13. Kdy nárok na podporu zaniká?

Nárok na podporu v nezaměstnanosti zaniká po uplynutí podpůrní doby, v okamžiku, kdy si jako uchazeč o zaměstnání najdete zaměstnání nebo začnete vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Je třeba říci, že se podpora neposkytuje ani v době,

kdy lidé pobírají starobní důchod, dávky nemocenského pojištění, podporu při rekvalifikaci nebo při vzetí do vazby.

2.14. Mohou mě z evidence uchazečů o zaměstnání vyškrtnout?

Pokud s úřadem práce spolupracujete, poskytnete potřebnou součinnost a řídíte se jeho pokyny, nemůžete být z evidence vyřazen. V případě, kdy neoznámíte nástup do zaměstnání nebo zahájení samostatné výdělečné činnosti, nebudete podle lékařského posudku schopni plnit povinnost součinnosti s úřadem práce při zprostředkování zaměstnání nebo vykonáváte nelegální práci, budete z evidence vyřazen. Stejně bude úřad práce postupovat, když zrušíte svůj souhlas se zpracováním

osobních údajů. Úřadem práce budete také vyřazen, jestliže bez vážných důvodů odmítnete nastoupit do vhodného zaměstnání, na dohodnutou rekvalifikaci nebo se rekvalifikace neúčastníte nebo nabídku rekvalifikace odmítnete. Dále při neposkytování součinnosti při vypracování a plnění individuálního akčního plánu a při odmítnutí vyšetření svého zdravotního stavu.

Důležité pro setrvání v evidenci je vždy plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, projednat v termínu doporučené zaměstnání (tzv. doporučenku) a osobně docházet na úřad práce ve sjednaném termínu.

O vyřazení z evidence vydá úřad práce rozhodnutí. Chcete-li předejít vyškrtnutí z evidence úřadu práce, pozorně se seznamte s povinnostmi

uchazeče o zaměstnání na adrese http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/pravpov_uch.

2.15. Musím někde hlásit, když si najdu práci?

Máte povinnost oznámit úřadu práce nástup do zaměstnání nejpozději v pracovní den předcházející dni, který byl sjednán jako den nástupu do zaměstnání, a do 8 kalendářních dnů musíte doložit vznik pracovněprávního vztahu (např. pracovní smlouvou, dohodou o pracovní činnosti apod.). Stejně tak musíte postupovat v případě, že v průběhu evidence využijete možnost přivýdělku. Nesplnění těchto podmínek by mohlo vést k sankčnímu vyřazení, což by mohlo negativně ovlivnit vaši případnou další evidenci na úřadu práce.

3. PRÁCE V ZAHRANIČÍ

3.1. V jakých zahraničních zemích je možné pracovat?

S vycestováním do zahraničí jsou spojeny některé formality, které by mělo být výrazně jednodušší vyřídit v zemích Evropské unie, v Norsku, na Islandu, ve Švýcarsku a v Lichtenštejnsku, než v zemích, kde právo volného pohybu neplatí. Tyto země společně tvoří systém Evropských služeb zaměstnanosti = EURES.

Vaše šance na pracovní uplatnění v některé ze zemí EU/EHP a ve Švýcarsku se odvíjejí od poptávky po pracovní síle a určité kvalifikaci na tamním trhu práce. Nejjednodušším ukazatelem poptávky jsou inzeráty volných pracovních míst, jejich počet a kvalifikační

struktura poptávaných profesí. Stěžejní celoevropskou databázi volných pracovních míst naleznete na evropském portálu EURES na adrese <http://eures.europa.eu>. K orientaci na tomto portálu můžete použít průvodce portálem EURES, kterého najdete na <http://portal.mpsv.cz/eures/dokumenty>. Volná pracovní místa, která zahraniční firmy chtějí inzerovat v ČR, naleznete na portálu EURES ČR (<http://www.eures.cz>) v sekci „Volná místa v EU/EHP“. Tato místa jsou určena právě pro pracovníky z ČR.

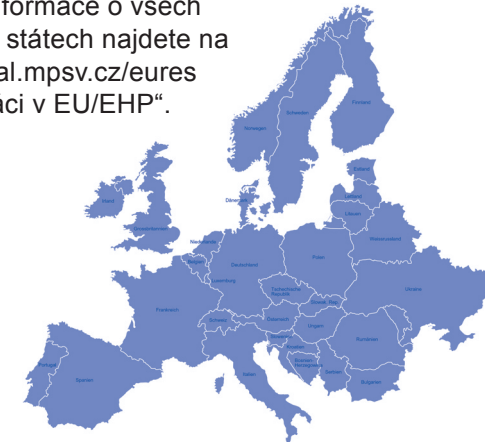
18

Volná pracovní místa v EU/EHP: <http://www.eures.cz>
Průvodce portálem EURES: <http://portal.mpsv.cz/eures/dokumenty>

3.2. V jakých zemích EU/EHP mohou bez problémů pracovat?

Rozhodnete-li se pro práci v některém z členských států, měli byste se v první řadě přesvědčit o podmínkách přístupu na tamní pracovní trh. Právo volného pohybu sice platí, ale může být omezeno. Některé „starší“ členské státy totiž aplikují přechodná opatření pro volný pohyb pracovníků, která ukládají českým pracovníkům a firmám povinnost opatřit si pracovní povolení. V roce 2010 k nim patří Rakousko, Německo, Švýcarsko a Lichtenštejnsko. Pamatujte, že členské země mohou mít zavedeny systémy registrace, což znamená, že ačkoliv nebudete potřebovat pracovní povolení, měli byste se registrovat pro účel

zaměstnání. Příkladem je Velká Británie, kde byste se měli během prvního měsíce zaměstnání registrovat v programu WRS. Čerstvé informace o všech členských státech najdete na <http://portal.mpsv.cz/eures> „Vše o práci v EU/EHP“.

19

Vše o práci v EU/EHP: <http://portal.mpsv.cz/eures>

3.3. Co je třeba při práci v zemích EU/EHP a Švýcarska?

Mezi důležité doklady spojené s pohybem pracovníků v rámci EU/EHP a Švýcarska patří tzv. evropské formuláře. Jejich prostřednictvím vzájemně komunikují instituce v jednotlivých zemích. Formuláře se nevystavují automaticky. Podle situace, státu a typu formuláře žádá o jeho vystavení buď pracovník, anebo odpovědná instituce.

Evropské formuláře mají jednotný formát, jsou k dispozici ve všech oficiálních jazycích EU a jsou vytvořeny tak, aby v kterékoliv členské zemi pracovníci příslušné instituce získali potřebné informace i přesto, že je formulář vystaven v cizím jazyce.

Občané, kteří cestují z různých důvodů do jiného členského státu (práce, studium apod.), by se měli

před odjezdem informovat o tom, jaké formuláře s sebou potřebují. Evropské formuláře vydávají kompetentní instituce buď přímo, nebo na základě předložené žádosti (v ČR například Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ), úřad práce, zdravotní pojišťovna).

3.4. Kdy je možné začít v zemi EU/EHP a Švýcarsku pracovat?

Při nástupu do zaměstnání v kterékoliv členské zemi je zvykem uzavřít pracovní smlouvu.

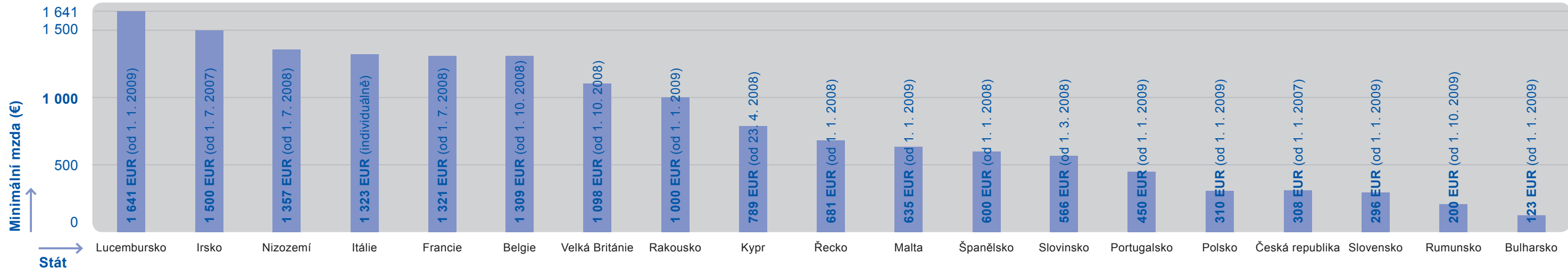
Také v České republice platí, že pracovní poměr se zakládá pracovní smlouvou a ani ostatní členské státy nejsou výjimkou.

V mezinárodním pracovním poměru se pracovní smlouva uzavřená mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem řídí obvykle právem státu, ve kterém je pracovník zaměstnán, anebo právem, jež si obě strany zvolí.

3.5. Jakou mzdu mohu ve státech EU/EHP a Švýcarsku dostat?

Výše mzdy v zahraničí bude záviset na vaší profesi, kvalifikaci, délce praxe, jazykových schopnostech apod. Zpravidla budete dostávat nižší mzdu ve zkušební době, během zaškolování či tréninku. Pokud budete v zahraničí vykonávat nekvalifikovanou pomocnou práci, nemůžete očekávat vysoký příjem, naopak se většinou příjem za takovou práci pohybuje blízko minimální mzdy. Tato částka může i tak vypadat po přepočtu na koruny lákavě. Nezapomeňte však, že v zahraničí budete mít pravděpodobně vyšší životní náklady než v ČR a o část příjmu přijdete kvůli odvodům na pojištění a daním. Ve většině zemí EU je stanovena minimální mzda – viz následující tabulka:

22

23

3.6. Jak je to s pojištěním, když pracuji v zemích EU/EHP a Švýcarsku?

Se vznikem pracovního poměru se většinou pojí odvody do systémů zdravotního a sociálního pojištění. Protože se tyto systémy v každé zemi liší, existuje v Unii právní úprava, která vytváří mechanismy bránící právo migrujícího pracovníka ztratit nárok na dostatečnou zdravotní péči a sociální zabezpečení. Pracovník podléhá obvykle právním předpisům o zdravotním a sociálním pojištění pouze jednoho členského státu. Podle obecného pravidla se řídí předpisy státu, ve kterém je zaměstnán a platí odvody do tamního systému. Na základě příslušných právních předpisů má také nárok čerpat dávky a zdravotní péči. Existuje však několik výjimek (např. vyslaní pracovníci, pendleři, osoby zaměstnané v jednom členském státu

a podnikající v jiném členském státu apod.), u kterých zmíněné pravidlo neplatí. Rozhodnete-li se pracovat v některé ze zemí EU/EHP nebo ve Švýcarsku, kontaktujte svou zdravotní pojišťovnu. Ta vám sdělí informace a postupy, jak se odhlásit a opětovně přihlásit ke zdravotnímu pojištění. Informace o podmínkách sociálního zabezpečení migrujících osob vám mohou podat na okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ) v ČR nebo na úřadech sociálního zabezpečení v cílové zemi.

3.7. Započítává se mi pro český sociální systém doba odpracovaná ve státech EU/EHP?

Pro potřeby úřadů práce je důležité, abyste si před návratem do České republiky nechali potvrdit formulář E301, který potvrzuje odpracovanou dobu a dobu pojištění v jiném členském státě. Ten slouží k započtení pracovního poměru pro vznik nároku na podporu v nezaměstnanosti. Vyplacení dávek v nezaměstnanosti přísluší státu, ve kterém jste byli naposledy zaměstnáni. Jestliže tedy po nějaké době zaměstnání budete v členské zemi dočasně bez práce, můžete v ní žádat o dávky, než si opět najdete práci. Přiznání nároku na dávky posuzuje daný stát vždy podle svých zákonů. Jste-li pojištěncem v některém z členských států,

pravděpodobně získáváte do budoucna také nárok na starobní důchod ze systému důchodového pojištění dané země. Věk pro odchod do důchodu se může v jednotlivých státech lišit. Z hlediska čerpání starobního důchodu je důležité, abyste si uchovávali originály veškerých dokladů o vaší pracovní činnosti a pojištění v zahraničí. Jsou to pracovní smlouvy, zápočtové listy, výplatní pásky, číslo pojištěnce aj. O mezistátní důchodové řízení si můžete zažádat až po dovršení důchodového věku. Žádost stačí podat jen v jedné členské zemi (ve které právě bydlíte). Zda vám ze zahraničí bude přiznán dílčí anebo plný důchod, záleží na délce pojistné doby. V opačné situaci platí obdobně to, že jiný členský stát musí vzít v úvahu dobu zaměstnání a pojištění pracovníka v České republice.

3.8. Jak je to s prací v zemích, které nejsou členy EU/EHP?

Situace se velmi liší. Vždy je proto důležité, abyste si před odjezdem za prací zjistili maximum informací, zajistili potřebné doklady a věděli, kam se v případě problému obrátit. Podstatná je také znalost alespoň jednoho světového jazyka nebo jazyka země, kam máte namířeno. Základní návody a tipy lze najít na webových stránkách MPSV, na integrovaném portálu MPSV nebo na specializovaných webech. Práci je možné získat i prostřednictvím zprostředkovatelské agentury. Agentury práce (licencovaných jich je cca 1 500, jejich seznam najdete na http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/zpr_prace) musí ze zákona provádět zprostředkování zdarma. Pokud by od vás požadovaly nějaké platby, nejedná se o seriózního zprostředkovatele, nic neplaťte a obraťte se na jinou agenturu.

4. PRÁCE A SOCIÁLNÍ POLITIKA

Práce a sociální politika jsou resortní noviny Ministerstva práce a sociálních věcí. Každý měsíc přináší aktuální informace z oblasti zaměstnanosti, rodinné politiky, sociálních služeb, státní sociální podpory, důchodového a nemocenského pojištění z domova i ze zahraničí. Noviny jsou dostupné zdarma na úřadech práce a okresních správách sociálního zabezpečení. Mezi odběrateli jsou mj. neziskové organizace, zařízení sociálních služeb, nemocnice, personální oddělení firem aj. Elektronickou podobu novin Práce a sociální politika najdete na adrese <http://mpsv.cz/cs/3644>.

5. ZÁKONY A PŘEDPISY

Informace uvedené v této příručce jsou výtahem a vysvětlením právních předpisů, které se k zaměstnanosti vztahují. Pro úplnost uvádíme také čísla a přesné názvy zákonů, vždy je samozřejmě třeba řídit se jejich platným zněním.

- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění vyhlášky č. 507/2005 Sb. a vyhlášky č. 452/2008 Sb.
- Vyhláška č. 519/2004 Sb., o rekvalifikaci uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání a o rekvalifikaci zaměstnanců

- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení Rady (EEC) 1408/71 o aplikaci soustav sociálního zabezpečení na osoby zaměstnané, samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci společenství

6. KONTAKTY

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Na Poříčném právu 1/376, 128 01 Praha 2
tel.: +420 221 921 111, fax: +420 224 918 391
e-mail: posta@mpsv.cz
web: <http://www.portal.mpsv.cz/sz>, <http://www.mpsv.cz>

Kontaktní centrum služeb zaměstnanosti MPSV

tel.: +420 844 844 803
e-mail: callcentrum@mpsv.cz,
kontaktni.centrum@mpsv.cz
úřední doba: pondělí až pátek od 8.00 do 20.00 hodin

Úřady práce

Úřad práce hl. města Prahy

Domažlická 1139/11, 130 00 Praha 3
tel.: +420 950 178 111

Úřad práce v Příbrami

náměstí T. G. Masaryka 145, 261 01 Příbram 1
tel.: +420 318 427 544

Úřad práce v Českých Budějovicích

Klavíkova 1570/7, 370 04 České Budějovice
tel.: +420 387 709 111

Úřad práce v Plzni

Kaplířova 7, 320 73 Plzeň
tel.: +420 377 411 111

Úřad práce v Karlových Varech

Svahová 1170/24, 360 01 Karlovy Vary 1
tel.: +420 353 239 511

Úřad práce v Ústí nad Labem

Dvořákova 1609/18, 400 21 Ústí nad Labem
tel.: +420 474 728 411

Úřad práce v Liberci

Dr. Milady Horákové 580/7, 460 01 Liberec
tel.: +420 950 132 111

Úřad práce v Hradci Králové

Wonkova 1142/1, 500 02 Hradec Králové 2
tel.: +420 495 868 111

Úřad práce v Pardubicích

Boženy Vikové-Kunětické 2011, 530 02 Pardubice 2
tel.: +420 950 144 111

Úřad práce v Jihlavě

Brtnická 2531/21, 586 01 Jihlava 1
tel.: +420 567 128 111

Úřad práce Brno-město

Křenová 111/25, 602 00 Brno 2
tel.: +420 543 517 111

Úřad práce v Olomouci

Vejdovského 988/4, 779 00 Olomouc 9
tel.: +420 950 141 111

28

29

Úřad práce v Ostravě

30. dubna 3130/2c, 702 00 Ostrava 2
tel.: +420 950 143 511

Úřad práce ve Zlíně

Čiperova 5182, 760 01 Zlín 1
tel.: +420 577 577 111

Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce

Státní úřad inspekce práce se sídlem v Opavě

Horní náměstí 103/2, 746 01 Opava
tel.: 553 696 154, fax: 553 626 672
e-mail: opava@suiip.cz
web: <http://www.suiip.cz>

30

Oblastní inspektorát práce pro hlavní město Prahu

Kladenská 103/105, 160 00 Praha 6
tel.: 235 364 006, fax: 235 362 007
e-mail: praha@oip.cz

Oblastní inspektorát práce pro Středočeský kraj

Ve Smečkách 29, 110 00 Praha 1
tel.: 221 924 200, fax: 222 211 498
e-mail: stredni.cechy@oip.cz

Oblastní inspektorát práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu

Vodní 21, 370 06 České Budějovice
tel.: 387 843 411, fax: 387 843 419
e-mail: budejovice@oip.cz

Oblastní inspektorát práce pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj

Schwarzova 27, 301 00 Plzeň
tel.: 377 423 066, fax: 377 372 926
e-mail: plzen@oip.cz

Oblastní inspektorát práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj

SNP 2720/21, 400 11 Ústí nad Labem
tel.: 472 774 165, fax: 472 772 589
e-mail: usti@oip.cz

Oblastní inspektorát práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj

Říční 1195, 501 01 Hradec Králové
tel.: 495 219 012, fax: 495 219 070
e-mail: hradec@oip.cz

Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj

Milady Horákové 3, 658 60 Brno
tel.: 545 321 285, fax: 545 211 303
e-mail: brno@oip.cz

Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj

Živičná 2, 702 69 Ostrava
tel.: 950 143 711, fax: 596 110 164
e-mail: ostrava@oip.cz

Česká správa sociálního zabezpečení

Křížová 25, 225 08 Praha 5
tel.: +420 257 062 860, fax: +420 257 063 360
e-mail: posta@cssz.cz
web: <http://www.cssz.cz>

31

